

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

କାଷ୍ଠପତା ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ଗଛରେ ଦାଗ ହେବା ସହିତ ଧଳାଗୁଣ୍ଡ ଜମିଥିବା ଧାନ ଓ ଅଗାଡ଼ି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏହା *Sarocladium oryzae* ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟାପିଥାଏ ।

ଏହି କବକ ବୃଦ୍ଧା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରି କାଷ୍ଠକୁ ଦୁର୍ବଳ କରେ

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ମାଟିର ଉପର ସ୍ତରରେ ଏହି ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହି ରୋଗର ଜୀବାଣୁ ମାନେ ଶୁଖିଲା ମାଟି, ଧାନ ଜମିର ଓଦା ମାଟି ଓ ଟ୍ୟାପ ପାଣିରେ ରହି ପାରିଥାନ୍ତି । ମାଟି ଭିତରେ ପୋତା ଯାଇଥିବା ନଡ଼ାରେ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ ରହିପାରନ୍ତି । ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ପାଣିରେ ଭାସିବା ସହିତ ନୂଆ କରି ବୁଣା/ରୁଆ ଯାଇଥିବା ଧାନ ଫସଲକୁ ସଂକ୍ରମିତ କରିଥାଏ ।

ଗଛ ଢଳିଯିବା ବା କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ଗଛରେ କ୍ଷତ ହୋଇଥିଲେ ଏହି ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣର ଆଶଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । କେଣ୍ଡାରେ ଥିବା ଜଳୀୟ ଅଂଶ ଓ ଯବକ୍ଷାରଜନ ସାର ଦ୍ଵାରା ଏହି ରୋଗ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ଧବଳ ଅଗ୍ର ସୂତ୍ରକାବର ଉପସ୍ଥିତି ଏହି ରୋଗ ବ୍ୟାପିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

ଗଛରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖନ୍ତୁ ।

- ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଜଳସ୍ତର ନିକଟରେ ଥିବା ପତ୍ରାନ୍ତର ବହିଃପାର୍ଶ୍ଵରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଅନିୟମିତ କଳାଦାଗ ଦେଖାଯାଏ
- ରୋଗ ଅଧିକ ଦିନର ହେଲେ ଦାଗର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଏ
- ଆକ୍ରାନ୍ତ କାଷ୍ଠ ପତ୍ର ଯାଇଥାଏ
- ଆକ୍ରାନ୍ତ କାଷ୍ଠ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆକାରର ଧଳା ଓ କଳା ରଙ୍ଗର କବକ ଦେଖାଯାଏ
- ଆକ୍ରାନ୍ତ କାଷ୍ଠ ଢଳି ପଡ଼େ ଏବଂ କେଣ୍ଡାରେ ଅଗାଡ଼ି ହୁଏ ଓ ଶସ୍ୟ ଉପରେ ଧଳାଗୁଣ୍ଡ ଦେଖାଯାଏ
- ଗଛ ଅଧିକ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ପିଲ ମରିଯାଇଥାଏ
- ରୋଗର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ଗଛ ଢଳିପଡ଼େ

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

- ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ଥିବା ବିହନ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା କିସମ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଫସଲ ଅମଳ ପରେ ପୁରୁଣା ମୂଳ ଓ ଫସଲର ଅବଶିଷ୍ଟାକୁ ପୋଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ଅଥବା ନଡ଼ାକୁ ସଢ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- କବକ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇଁ କିଆରୀରୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କରନ୍ତୁ ।
- ଜମିରେ ସୁଷମ ସାର ବ୍ୟବହାର ସହିତ ଯବକ୍ଷାର ସାରକୁ ଥର ଥର କରି ପ୍ରୟୋଗ, ଅଧିକ ପଟାସ ସାର ବ୍ୟବହାର ଓ ମାଟିର ଅମ୍ଳ ପରିମାପକ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବୃନ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ
- ପିଲ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଧାନ କିଆରୀରେ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୧ ଗ୍ରାମ୍ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ୫୦% ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।
- ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କବକନାଶକ ଯଥା ଭାଲିଡ଼ାମାଇସିନ ବ୍ୟବହାର କଲେ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇଥାଏ ।
- ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୦.୮ ଗ୍ରାମ ଟ୍ରାଇଫ୍ଲୁକ୍ସେବିନ + ଟେବୁକୋନାଜଲ ୭୫ ଡବ୍ଲୁଜି ମିଶାଇ ଫସଲରେ ସ୍ତେ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପକ୍ଷତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଧାନ ଉପାଦାନ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପକ୍ଷତିର ଉପାଦାନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

